

כך הפכה ישראל לחממת מס של יהודים אמידים

בלי שהרגשנו, נהפכה ישראל למקום הלוהט ביותר בעולם ליהודים עשירים, בעיקר מבריטניה, שמעדיפים לא לשלם אגורה שחוקה אחת של מס ■ הם תמיד התגעגעו הביתה, אבל הרפורמה במס גרמה להם לארוז מזוודות ■ קבלו בברכה את העלייה הכי שבעה בתולדות המדינה

05.06.2009 09:42 מאת: עידו באום, ליאור דטל הוסף תגובה

<< בני משפחת גולדמן יוצאים מביתם ומתכוננים לנסיעה. האב מנסה להיזכר בכתובת היעד כדי להזין אותה למכשיר הג'י.פי.אס והאם מנסה להשתלט על שלושת הילדים תוך כדי העמסת המזוודות למכונית. בסוף נזכר האב בכתובת היעד, מקליד את המלה "בית" - והמשפחה יוצאת לדרך. מדובר בפרסומת שעלתה ביו-טיוב וברשתות החברתיות, ובהמשכה מלווה מכשיר הניווט את המשפחה גם בטיסת אל על - עד לנחיתה בישראל. בהגיעם לכאן, הם נוסעים במכונית וחולפים על פני ישראלים שעושים על האש, תל-אביבים שיושבים בבתי קפה, קיבוצניקים וחוקרים בטכניון. בסופו של המסע הם מגיעים הביתה - אוכלים מנת פלאפל וצופים במהדורת החדשות. "הגעתם ליעד" מבושרת להם בשמחה יונית לוי מבעד למסך. הגולדמנים (ששם משפחתם במציאות הוא ברנבלוט)

באמת יעברו מלונדון לרעננה ביולי.
הפרסומת שבה השתתפו, שעלתה
לרשת בשבועות האחרונים)

(tinyurl.com/r7m2ty), היא חלק

מקמפיין רחב של הסוכנות היהודית לעידוד עלייה מבריטניה וממדינות

מערביות אחרות. והעיתוי מוצלח:

הקמפיין יצא לדרך באפריל, בעיצומו של

המשבר העולמי וכמה חודשים לאחר יישומה של רפורמת המס המהפכנית בישראל.

התוצאה: לפי נתוני משרד הקליטה, בארבעת החודשים הראשונים של 2009 הגיעו לישראל 175 עולים חדשים מבריטניה - גידול של שליש לעומת התקופה המקבילה ב-2008. רוב העולים ודאי יגידו שעזבו את החיים הנוחים בחו"ל מטעמי ציונות או אולי מכיוון שנתקלו בגילויי אנטישמיות, אבל הסיבה היא גם כלכלית.

בלי שהרגשנו, ואולי מכיוון שלא היינו אמורים להרגיש, נהפכה ישראל למדינה בעלת משטר המס האטרקטיבי ביותר בעולם לעולים חדשים ולתושבים חוזרים. מסתבר שסיר הבשר נמצא בלונדון או פאריס, אבל רק בישראל אפשר לאכול ממנו בלי לשלם מס.

"החוק עודד אותנו לחזור"

הרפורמה שדחפה את יהודי בריטניה לארוז את המזוודות היא תיקון לפקודת מס הכנסה שאושר בספטמבר 2008. ההטבה המרכזית הנכללת בה מבחינת העולים החדשים והתושבים החוזרים, היא פטור ממס לתקופה של עשר שנים על כל הכנסה שמקורה בחו"ל. המשמעות: העולים והתושבים החוזרים יכולים להמשיך להחזיק בנכסים ולהפעיל עסקים בחו"ל, וליהנות מפטור ממס בישראל על הרווחים שמצמיחים נכסים אלה.

הקלה דרמטית נוספת לשבים לישראל, מבחינה פסיכולוגית לפחות, היא הפטור מחובת הדיווח. "בוא לישראל, ואל תספר לנו כלום במשך עשר שנים" - זה למעשה מה שאומרת רשות המסים לעולים ולחוזרים. "הפטור מחובת דיווח נתפש על ידי בעלי ההון כהטבה משמעותית, ואינו עולה למשלם המסים ולו שקל בודד", אומר רו"ח גידי בר זכאי, סמנכ"ל לעניינים מקצועיים ברשות, ומי שהוביל את עבודת החקיקה על הרפורמה במס.

מי שנהנה מהרפורמה הם בעיקר עולים חדשים או תושבים חוזרים בעלי ההון. רובם מגיעים מבריטניה, צרפת, ארה"ב ודרום אפריקה; כמה מהם שכירי היי-טק ואחרים בעלי הון מבוגרים יותר. שון קפטה (39), שכונה בתקשורת "מלך הקרקעות" של קוסטה ריקה, הוא אחד מאנשי העסקים שנמצאים בהליכי חזרה לישראל בעקבות הרפורמה - ולא מתבייש להודות בכך. קפטה חוזר לישראל עם אשתו, השחקנית מיכל קפטה ושתי בנותיו, לאחר שש שנים בקוסטה ריקה. הוא השתקע במדינה לאחר שטייל בה "והתאהב במקום", כלשונו. בשלב ראשון הוא קנה שם קרקע ובהמשך הקים קבוצת השקעות בנדל"ן, רכש קרקעות נוספות והקים את שכונת מגורים (טמרינדו הייטס) בשטח של 500 דונם ליד הים, ומרכז קניות גדול. קפטה מספר שהפיתוח הבא בשכונה - הקמה של מלון ספא יוקרתי - נמצא כרגע בתכנון.

"קראתי בעיתון על המבצע לעידוד חזרה לישראל ועל הפטור מדיווח", מספר קפטה. "אני אוהב מאוד את ישראל, אשתי קיבלה כאן הצעות בתחום המשחק והחוק מאפשר לנו לשמור על הנכסים במרכז אמריקה בלי לשלם עליהם מסים בישראל". קפטה, שכר בית פרטי ברמת השרון ומתכוון להיכנס לתחום ההשקעות בנדל"ן ובפיננסים, במקביל לניהול עסקיו במרכז אמריקה. "בחצי השנה האחרונה אני מבלה כאן יותר ויותר, וטס פעם בחודשיים לקוסטה ריקה, שנשארה חלק בלתי נפרד מהחיים שלנו. זה מקום מדהים, אבל ארץ הקודש היא ארץ הקודש".

היוזמה שהחזירה את משפחת קפטה הביתה נולדה כעוד אחד מאותם רעיונות שהופרחו לחלל האוויר לקראת חגיגות ה-60 למדינה. מאחוריה עומד אגף יזמות עסקית במשרד לקליטת עלייה, המטפל בעולים המעוניינים לפתוח עסק בישראל או להעביר לכאן עסק קיים. רשות המסים נרתמה לעניין וקיבלה רוח גבית מוועדת העלייה והקליטה. ההקלות חייבו תיקוני חקיקה, שעברו בקלות יחסית. לאחריו הגיעו מסעות פרסום של משרד הקליטה והסוכנות היהודית בקרב יהודים בחו"ל.

מתנה של מיליון דולר

האם ישראל נהפכה למקלט מס? ברשות המסים דוחים את המושג הזה בשאט נפש. מקלט מס הוא מושג המדיף ניחוח של הסתרה, וישראל אינה מציעה מסתור, אלא הקלות למי שהופך להיות תושב. "לא מדובר במקלט מס, אלא במשטר מס אטרקטיווי התפור לפי מידותיהם של העולים", מבהיר בר זכאי. "משטר מס דומה מונהג בבריטניה שנים רבות, ותרם לביסוסה כמעצמה כלכלית. איש לא התייחס לבריטניה כאל מקלט מס בשל כך. הדבר החשוב הוא שמי שחפץ ליהנות מהטבות המס בישראל צריך להיהפך לישראלי לכל דבר ועניין - מרכז החיים שלו חייב להיות בישראל ולכלול בית קבע, משפחה ונכסים. אנו פוטרים ממס תושבים שלנו בגין פעילות בחו"ל - זה לא נעשה על חשבון שום מדינה, ולא נחשב למקלט מס".

ואולם עו"ד עמיחי פרי, מומחה למסים ממשרד אלתר ושות', מציג את הדברים באור מעט שונה. "הפטור מדיווח הוא הקלה שאין דומה לה בשום מקום בעולם, והיו לכך מתנגדים בתוך רשות המסים. הפטור אינו מאפשר לרשות לבקר - איך יודעים אם למישהו יש הכנסה מחוץ לישראל או כזו שהופקה בתוך ישראל? אם לא שואלים, אין דרך לדעת".

"מטרת העל שעמדה לנגד עינינו היתה ניצול היתרון היחסי של ישראל, והבאת הון אנושי איכותי, תוך האצת הפעילות הכלכלית", מסביר בר זכאי. "החוק שעליו אנו שוקדים מאז 2006 היה מוטה צמיחה. יש לברך על כך שהוא זמין לרשותנו דווקא בימי משבר אלה".

אירוס הומינור, מנהלת האגף שמלווה את אנשי העסקים שעלו לישראל ומעניק להם ייעוץ, מוסיפה: "הבנו שעניין המיסוי הוא קריטי בעבור אנשי עסקים, והחלטנו לקדם את החוק בשיתוף רשות המסים. עד היום ישראל נתפשה כבית היהודי, מטרה ציונית ומקום לגדל בו ילדים - אבל מרגע שהתיקון עבר, ישראל נהפכה בראשונה לכדאית מבחינה כלכלית. אלפי אנשים במעמד כלכלי גבוה התחילו להתעניין בעלייה; לקהילה העסקית היהודית בחו"ל נפתחו העיניים".

עלייה? ציונות? אין צורך להיסחף. לא מדובר בחלוצים שייבשו את ביצת החולה. הקלות המס מיועדות למי שמוגדר עולה חדש, תושב חוזר שהיה בחו"ל עשר שנים לפחות או מי שהיה בחו"ל יותר מחמש שנים והחליט לחזור לישראל בין 2007 ל-2009.

מבחינת רשות המסים, לא כל כך מסובך להיהפך לתושב ישראל. עו"ד דורון לוי, מומחה למיסוי בינלאומי ושותף במשרד עמית-פולק-מטלון מסביר: "קל להיות תושב. אדם שמחזיק דירה בבעלותו - ומדובר פה באנשים שבשבילים לקנות פנטהאוז במגדלי אקירוב זו החלטה רגעית - מעסיק עוזרת בית ונמצא כאן כמה ימים בשנה הוא תושב. אני ממליץ גם לבצע כמה השקעות בישראל. לא צריך להימצא כאן 183 יום בשנה. ממילא לא מדובר באנשים שנמצאים במדינה כלשהי 180 יום בשנה, הם כל הזמן עוברים בין דירות בניו יורק, לונדון ותל אביב".

עו"ד פרי מוסיף: "אנשים רבים מופתעים. הם שואלים אותנו אם הם צריכים לעבור לגור פה ולחיות כאן לפחות 180 יום בשנה. התשובה היא לא. חוץ מזה, מדובר באנשים שמעדיפים להיות בישראל ולא במקום כמו גיברלטר או מקלט מס אחר".

"האנשים האלה לא יעבירו את עיקר העסקים שלהם לפה", מבהיר לוי. "האם הם יישארו פה בתום עשר השנים האלה? כרגע זה לא נראה סביר. אבל בגיל 65, דווקא די נחמד במרינה בהרצליה - יש שמש ומסעדות טובות. יש לי כמה קליינטים שבאו עוד לפני התיקון לחוק, ונשארו". לדברי לוי, עשר שנים יכולות לחסוך לאנשים כאלה מאות מיליונים במסים. "זה המון כסף גם לאנשים עשירים. מי שיש לו הרבה כסף מארגן אותו בכמה מקלטי מס, וזה הופך את החיים למסובכים מאוד. מה שהתוכנית הזו מציעה הן עשר שנים נוחות להתארגנות מחדש".

בשורה התחתונה, הרפורמה שווה לעולים החדשים ולתושבים החוזרים עשרות אלפי עד עשרות מיליוני שקלים, והיא מקודמת על ידי המשרד לקליטת עלייה והסוכנות תחת הסיסמה "באים הביתה ב-60 לישראל". אחד המעורבים בהבאת העולים הגדיר אותה בשם קולע ואטרקטיווי יותר: "מתנה של מיליון דולר".

אלפי פניות של עולים

אנשי משרד הקליטה אומרים שקיבלו אלפי פניות מיד עם פרסום פרטי הרפורמה. "זה כלי מצוין שמעודד עלייה מהמערב", אומר מנכ"ל המשרד דימטרי אפרצב. "בשנה שעברה שבו לישראל 12 אלף תושבים חוזרים, וכרגע יש במדינות המערב יותר מ-20 אלף איש שהביעו עניין לחזור לישראל או לעלות", הוא מוסיף. "הלוואי שכל היהודים היו נדבקים ברעיון הציוני ועולים לישראל", אומר אפרצב. "לפעמים הם צריכים להתפשר, והרפורמה מעודדת אותם לעלות בהיקפים רחבים יותר".

גם יועצי המס מדווחים על עלייה משמעותית במספר הלקוחות המעוניינים לקבל ייעוץ לקראת עלייה לישראל. "מספר האנשים שעלו לישראל או חזרו אליה גדל משמעותית בעקבות הרפורמה", אומר עו"ד יניב שקל, המתמחה בתחום המיסוי. "מדובר בהטבה משמעותית הרבה יותר מהטבות שמשרד הקליטה מימן עד כה. המדינה לא צריכה להוציא את הסכומים האלה - היא פשוט לא גובה אותם".

אף שכולם מדווחים על התעניינות גוברת בעלייה לישראל בזכות הרפורמה, לא ניתן לדעת כמה אנשים כבר ניצלו אותה ועברו לישראל. למס הכנסה ולמשרד לקליטת עלייה אין מידע מדויק, מאחר שהרפורמה עדיין נמצאת בשלביה הראשונים. בנוסף, חלק מהעולים הגיעו באופן עצמאי, ללא עזרת המשרד לקליטת עלייה, ולמס הכנסה אין צורך לדווח לפי החוק.

במשרד לקליטת עלייה ובסוכנות היהודית מתלהבים במיוחד מהגידול במספר העולים מבריטניה במאס; מספר העולים יותר מהכפיל את עצמו לעומת פברואר (93 לעומת 43). כנראה יש לכך קשר לעובדה שבמאס הסתיימה שנת המס בבריטניה. "באותה תקופה לא מעט בריטים עשו הכל כדי לקדם את העלייה לישראל, כך שהם ייהנו מאי-תשלום מס בבריטניה - בתנאי שיוכיחו שלא גרו בה בשנת המס", מסביר שליח הסוכנות לבריטניה, רפי נשיא. "יש לרפורמה השפעה ישירה על הגדלת היקפי העלייה לישראל במדינות המערב ובעיקר בבריטניה - שם היא ממש קלעה למטרה", אומר נשיא. "זו שנה שבה הפוטנציאל לעלות גבוה יותר ואנחנו חייבים לממש אותו. אנשים לא עולים רק בגלל הרפורמה", הוא מסביר. "עם זאת, אוכלוסיית היעד שמעוניינת לעלות אבל מתקשה לעשות זאת מסיבות כלכליות קיבלה תמריץ טוב, והרפורמה הופכת את המעבר לקל הרבה יותר".

"באחרונה אני מקבלת המון פניות מלונדון, מהקהילה של אנשי העסקים הישראלים שם", מאשרת אלה סבן, מנהלת מחלקת תושבים חוזרים במשרד הקליטה. "בעקבות המשבר הפיננסי, הביטחון הכלכלי של הפונים מתעצם, בשל הידיעה שהם לא יצטרכו לשלם מסים על ההכנסות בחו"ל", היא אומרת.

הפיתוי לעלות מבריטניה גדל גם בעקבות הקשחת מדיניות המסים במדינה, והעלאת שיעור המס על הכנסות שנתיות של יותר מ-150 אלף ליש"ט ל-50% במקום 40%, שתיכנס לתוקף בעוד שנה. בנוסף, נעשים נסיונות להטיל מס על נכסים במקלטי "אוף שור" (off shore), כמו איי התעלה. עולה או תושב חוזר שיעבור לישראל יוכל להמשיך ליהנות מפטור ממס על הנכסים באיים ג'רזי או גרנזי, כמו בימים הטובים בלונדון.

לפי דיווחים, איש העסקים הישראלי-בריטי סול זכאי, עזב את לונדון לאחר 30 שנה וחזר לישראל. ההערכות הן שהעלאת המס דחפה אותו לחזור, אם כי מקורביו אומרים כי חזר מסיבות אישיות (התחתן עם ישראלית).

"אחרי 27 שנה חזרנו הביתה"

לא רק הבריטים נהנים מהרפורמה. דן לפלר (57) הוא איש עסקים שחזר לישראל עם אשתו עקב הרפורמה, לאחר 27 שנים באוסטרליה. "שמענו על החוק החדש בדיוק בתקופה שבה שקלנו לחזור לישראל כדי לתמוך בהורים שלנו. הצירוף של שני הדברים היה תמריץ רציני", מספר לפלר, שברשותו עדיין עסקים ברחבי העולם.

בני הזוג רכשו דירה ביפו העתיקה ומתכוונים לפתוח בעיר סטודיו לחיטוב הגוף המיועד לנשים. "אנחנו מרגישים שחזרנו הביתה - למשפחה, לתרבות ולחברים", אומר לפלר. "באנו לצמיחות, ואנחנו מקווים שנוכל לתרום למדינה, גם מבחינה עסקית וגם מבחינה אישית".

לפלר מודע לכך שהחוק פוטר אותו מחובת דיווח על הכנסות ומתמלוגים בחו"ל, אך מסביר שבתחילת הדרך הוצאות גבוהות מהחיסכון שמעניק החוק. "הוצאות האחסון, המשלוח, הטיסות, ובניית החיים החדשים בישראל נכבדות", הוא אומר. הבדל אחד ניכר בעיניו בין אוסטרליה לישראל: "בכל הרשויות שבאנו אתם במגע קיבלנו שירות אדיב, אבל כמעט כל משרד מתנהג כאילו הוא מדינה בפני עצמה, ואנחנו מבזבזים כמעט חודש במעבר ממשרד למשרד".

קפטה ולפלר הם בין התושבים החוזרים היחידים שמוכנים להודות בפה מלא כי הרפורמה עודדה אותם לשוב הביתה. אף שהכל חוקי וכשר, העולים והשבים חוששים להיחשף מחשש לביקורת של רשויות המס בישראל או בחו"ל. "זה מסוכן מבחינתי, כי עדיין לא דיווחתי לרשויות המס בבריטניה שאני מתכוון להגר, ואני לא רוצה להיקלע לבעיות", אמר אחד העולים שעתיד להגיע לישראל בקרוב.

גם ברשות המסים ניסו לעודד אנשים להיחשף לטובת הקמפיין בתחום, אך לא מצאו מישהו שיסכים לחשוף את שמו. "יש נטייה לפרנואידיות בקרב יהודים בכל מה שקשור לכסף", מסביר גורם המעורב בהבאת העולים. "אנשים לא רוצים להתייחס לעניין, ומעדיפים להיות דיסקרטים מאוד".

"הם פוחדים שרשויות המס יבדקו אותם", מסביר שקל. "איש לא מעוניין לחשוף פרטים אישיים - אך לא בצדק. הגישה של מס הכנסה בעניין הוגנת מאוד, ואנשי מס הכנסה לא עשו דבר כדי להצדיק את החשד הזה".

היכוננו: עשירי ארה"ב בדרך

ומה מרוויחה כלכלת ישראל מהטבות המס המפליגות בעולם? בהיעדר דיווחים, קשה להעריך כמה כספים הושקעו בישראל על ידי תושבים חוזרים ועולים. "זה מועיל בשוליים", טוען לוי. "קונים פה דירה, משקיעים שם באיזה פרויקט. גם אני גובה שכר טרחה ומשלם 50% מס הכנסה ועוד 15% מע"מ. אני לא אומר את זה בצניות - יש מדינות בעולם שחיות מזה. בקפריסין, למשל, לא היו מטילים מס הכנסה אם האיחוד האירופי לא היה מכריח אותם".

עד כמה השפיעו שינויי המיסוי על ההחלטה של יהודים בחו"ל לחזור לישראל? לדברי בר זכאי, בשלב זה התיקון לחוק מוכיח עצמו בעיקר מול בריטניה, שם מרוכזת קהילה יהודית וישראלית חזקה שנהנתה במשך שנים ממשטר מס מיטיב, דומה לזה שגובש בישראל. "אנחנו צופים השפעה דומה בשאר העולם", הוא מוסיף.

תוכניות ממשל אובמה להעלאת נטל המס על השכבות האמידות ולהגברת המאבק במקלטי מס מפיחות תקווה בבכירי האוצר - שגם היהודים העשירים בארה"ב יגלו עניין בעלייה לישראל. ויש סיבה לאופטימיות: לדברי עו"ד פרי, בניגוד לשווייץ ולליכטנשטיין, ישראל אינה נתפשת על ידי הממשל האמריקאי כמקלט מס מפוקפק, אלא כמדינה לגיטימית להעביר אליה פעילות כלכלית - דבר שעשוי להפוך אותה לאטרקטיווית גם בעבור יהודי ארה"ב.

פרי מוסיף כי יהודים אזרחי ארה"ב מביעים עניין בהקלות המס. שיעורי המס בארה"ב אמנם נמוכים משמעותית מבישראל (מס רווח הון בישראל הוא 20%, לעומת 15% בארה"ב, ומס הכנסה בישראל מגיע ל-46% לעומת 35% בארה"ב) - אבל בארה"ב מוטל מס על עיזבון, שיכול להגיע עד 55% מי שרוצה להוריש את רכושו ולזכות בפטור ממס, יכול לעשות זאת באמצעות העברת נכסיו לישראל. מבחינת המס, אומר פרי, "שווה למות בישראל".

המרוויחים הגדולים: שכירי היי-טק ובעלי הון ממדינות מערביות

<< מי שנהנה מהרפורמה במס הם בעיקר עולים חדשים או תושבים חוזרים בעלי ההון. רובם מגיעים מבריטניה, צרפת, ארה"ב ודרום אפריקה. במשרד הקליטה אומרים כי באחרונה החלה התעניינות בעלייה גם בקרב יהודי רוסיה.

עו"ד יניב שקל מזהה שני סוגי עולים. הסוג הראשון הוא של ישראלים שעברו לחו"ל, עבדו כשכירים בתחומי ההיי-טק או הפיננסים וחסכו כספים בעת שהותם שם. הם חוזרים לישראל מכיוון שהרפורמה מאפשרת להם להגן על חסכונותיהם, וגם מכיוון שיוכלו להמשיך לעבוד בחו"ל בלי לשלם מס על הכנסותיהם. הסוג השני הם בעלי הון מהעשירון העליון. חלקם ישראלים שעזבו לחו"ל משיקולי מס ב-2003, לאחר שהוחל מס הכנסה על הכנסות מחוץ לישראל.

שליח הסוכנות בבריטניה, רפי נשיא, מספר גם הוא שמדובר בעולים בעלי ממון, אבל לא רק. "יש להם רכוש, נדל"ן והרבה כסף", הוא אומר. "עם זאת, אני פוגש לא מעט בעלי עסקים קטנים ממעמד הביניים, שמתלהבים מהאפשרות לעלות לישראל ולהמשיך לנהל את העסק משם".

גורם המעורב בקליטת העולים מסביר כי בדרך כלל מדובר באנשים מעל גיל 60, המתקרבים לפרישה או אפילו כאלה הנמצאים בשלבים של עריכת צוואה. "בשלב הראשון הם מחפשים דירות ובתים באזורי היוקרה בישראל, ומכינים את הקרקע כדי

להשתקע כאן ברמת חיים גבוהה, לקראת עלייתם", הוא מסביר. "הם אומרים לעצמם שזה שילוב פנטסטי - גם להגיע למדינת העם היהודי, וגם להרוויח מכך מבחינה כלכלית".
ליאור דטל

"צריך כאן קליטה נכונה ולא אוליגרכים"

<< המתנגד החריף ביותר לרפורמת המס של ישראל היה פרופ' יוסף אדרעי, מבכירי המומחים למס בישראל. בדיון שקיימה ועדת הקליטה והעלייה של הכנסת על הרפורמה, באוגוסט 2008, טען אדרעי בלהט כי ההצעה מחטיאה את המטרה של עידוד העלייה.
"אם אתה חושב שאתה מתמודד עם הבעיה הדמוגרפית כשאתה מזמין אנשים, קורץ להם ואומר להם 'אתם פה לעשר שנים' - אתה טועה; אלה לא האנשים שאני רוצה לראות פה", אומר אדרעי. "אבל זאת השקפתי, ואולי אני טועה. איך כן כדאי לפעול? להשקיע בהון האנושי ובהון הציבורי בישראל. 'זה פטנט פשוט מאוד', הוא מוסיף. "במקום שהמדינה תקיים את חובותיה, היא אומרת: 'לא נגבה כסף, יהיה בסדר'. אני אומר - תגבו כסף. תבואו לציבור ותגידו לו: 'אנחנו רוצים לעודד עלייה בכך שנבטיח קליטה נכונה'. פה נמצא הכסף, ולא אצל האוליגרכים שאנחנו לא רוצים לדעת מאיפה הגיע הכסף שלהם, ולכן מציעים להם להגיע לישראל בלי שמישהו יחקור אותם מה מקור הונם".
עידו באום